

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

Izjave Komisije (okvirni program)

(2013/C 373/02)

IZJAVA KOMISIJE

Evropska komisija predlaga, da se v okvirnem programu Obzorje 2020 še naprej uporablja isti etični okvir za odločanje o financiranju raziskav izvornih celic človeških zarodkov s strani EU, kot se je uporabljal v 7. okvirnem programu.

Evropska komisija predlaga nadaljnjo uporabo tega etičnega okvira, saj je bil na podlagi izkušenj z njim razvit odgovoren pristop za zelo obetavno področje znanosti, ki dokazano zadovoljivo deluje v okviru raziskovalnih programov, v katerih sodelujejo raziskovalci iz številnih držav z zelo različnimi regulativnimi razmerami.

1. V sklepu o okvirnem programu Obzorje 2020 so tri področja raziskav izrecno izključena iz financiranja Skupnosti:
  - raziskovalne dejavnosti s ciljem kloniranja človeka za reproduktivne namene,
  - raziskovalne dejavnosti z namenom spreminjanja genske dediščine človeka, s katerimi bi takšne spremembe postale dedne,
  - raziskovalne dejavnosti z namenom ustvarjanja človeških zarodkov izključno za raziskovalne namene ali za namen pridobivanja matičnih celic, vključno s prenosom jedra somatske celice.
2. Dejavnosti, ki so prepovedane v vseh državah članicah, ne bodo financirane. Dejavnosti, ki so prepovedane v posamezni državi članici, v tej državi članici ne bodo financirane.
3. Sklep o programu Obzorje 2020 in določbe o etičnem okviru, ki urejajo financiranje raziskav izvornih celic človeških zarodkov s strani Skupnosti, na noben način ne vodijo do presoje vrednot v zvezi z regulativnim ali etičnim okvirom, ki ureja takšne raziskave v državah članicah.
4. Evropska komisija v razpisih za zbiranje predlogov ne spodbuja izrecno uporabe izvornih celic človeških zarodkov. Uporaba človeških izvornih celic odraslih ljudi ali zarodkov je odvisna od presoje znanstvenikov glede na cilje, ki jih želijo doseči. V praksi je daleč največji del sredstev Skupnosti za raziskave izvornih celic namenjen uporabi izvornih celic odraslih ljudi. Ni razloga, da bi se to znatno spremenilo v programu Obzorje 2020.
5. Vsak projekt, ki predlaga uporabo izvornih celic človeških zarodkov, mora uspešno opraviti znanstveno oceno, med katero neodvisni strokovnjaki s področja znanosti ocenijo potrebo po uporabi takšnih izvornih celic za doseg znanstvenih ciljev.
6. Predlogi, ki uspešno opravijo znanstveno oceno, so nato predmet stroge etične presoje, ki jo organizira Evropska komisija. Pri tej etični presoji se upoštevajo načela, ki jih odražajo Listina Evropske unije o

temeljnih pravicah in ustrezne mednarodne konvencije, kot so Konvencija Sveta Evrope o človekovih pravicah in biomedicini, podpisana v Oviudu 4. aprila 1997, in njeni dodatni protokoli ter Splošna deklaracija o človeškem genomu in človekovih pravicah, ki jo je sprejel UNESCO. Poleg tega je namen etične presoje preveriti, če predlogi upoštevajo predpise držav, v katerih se bodo raziskave izvajale.

7. V posebnih primerih se lahko etična presoja opravi v času trajanja projekta.
8. Za vsak projekt, v okviru katerega se predlaga uporaba izvornih celic človeških zarodkov, je treba pred začetkom projekta pridobiti odobritev ustreznega nacionalnega ali lokalnega odbora za etiko. Upoštevati se morajo vsa nacionalna pravila in postopki, tudi glede vprašanj, kot so soglasje staršev, odsotnost finančne spodbude itd. Preverjalo se bo, če projekt vključuje sklicevanja na izdajo dovoljenj in nadzorne ukrepe, ki jih sprejmejo pristojni organi države članice, v kateri se bodo izvajale raziskave.
9. Predlog, ki uspešno opravi znanstveno oceno, nacionalne ali lokalne etične presoje in evropsko etično presojo, bo za vsak primer posebej predložen v odobritev državam članicam, ki se sestanejo kot odbor, ki deluje v skladu s postopkom pregleda. Projekti, ki vključujejo uporabo izvornih celic človeških zarodkov in niso pridobili odobritve držav članic, ne bodo financirani.
10. Evropska komisija si bo še naprej prizadevala, da bi postali rezultati raziskav izvornih celic, ki jih financira Skupnost, splošno dostopni vsem raziskovalcem in bi nenazadnje koristili pacientom v vseh državah.
11. Evropska komisija bo podprla ukrepe in pobude, ki prispevajo k usklajevanju in racionalizaciji raziskav izvornih celic človeških zarodkov v okviru odgovornega etičnega pristopa. Komisija bo zlasti še naprej podpirala evropski register linij izvornih celic človeških zarodkov. Podpora takšnemu registru bo omogočila spremljanje obstoječih izvornih celic človeških zarodkov v Evropi, prispevala k čim večji uporabi teh celic s strani znanstvenikov in morda pomagala pri preprečevanju nepotrebnega pridobivanja novih linij izvornih celic.
12. Evropska komisija bo nadaljevala s sedanjo prakso in odboru, ki deluje v skladu s postopkom pregleda, ne bo predložila predlogov za projekte, ki vključujejo raziskovalne dejavnosti, v okviru katerih se uničujejo človeški zarodki, tudi za pridobivanje izvornih celic. Izključitev te faze iz financiranja Skupnosti ne bo preprečila financiranja nadaljnjih faz, ki vključujejo izvorne celice človeških zarodkov.

Izjava o energiji

„Komisija priznava, da bodo imeli v prihodnosti bistveno vlogo energetska učinkovitost pri končnih uporabnikih in obnovljivi viri energije, da bo pomembno imeti boljša omrežja in možnosti shranjevanja ter čim bolj izkoristiti njihov potencial in da so za izgradnjo zmogljivosti potrebni ukrepi za njihovo tržno uvajanje, boljše upravljanje in odpravo ovir na trgu, da se bodo lahko uveljavile rešitve za energetska učinkovitost in obnovljive vire energije.

Komisija si bo prizadevala zagotoviti, da se vsaj 85 % proračuna Obzorja 2020, namenjenega energetskemu izzivu, porabi na področju nefosilnih goriv, od tega najmanj 15 % tega dela proračuna za dejavnosti tržnega uvajanja obstoječih obnovljivih virov energije in tehnologije za energetska učinkovitost v okviru programa Inteligentna energija – Evropa III. Ta program se bo izvajal prek namenske strukture upravljanja in bo zajemal tudi podporo za izvajanje trajnostne energetske politike, krepitev zmogljivosti in mobilizacijo financiranja za naložbe, kakor je bilo izvedeno do danes.

Preostali del bo namenjen tehnologijam fosilnih goriv in možnostim razvoja, ki so odločilnega pomena za doseganje ciljev za leto 2050, in podpiranju prehoda na trajnosten energetski sistem.

Napredek pri uresničevanju teh ciljev se bo spremljal in Komisija bo redno poročala o doseženem napredku.“

Izjava o členu 6(5)

„Brez poseganja v letni proračunski postopek namerava Komisija v okviru strukturiranega dialoga z Evropskim parlamentom predstaviti letno poročilo o izvajanju proračuna, kakor je v Prilogi II k programu Obzorje 2020 razčlenjen po prednostnih nalogah in posebnih ciljeh v okviru teh prednostnih nalog, vključno z uporabo člena 6(5).“

Izjava o členu 12

„Komisija bo na zahtevo predstavila sprejete delovne programe pristojnemu odboru Evropskega parlamenta.“

Izjava o pečatu odličnosti

„Ukrepanje na ravni Unije zagotavlja konkurenčnost po vsej EU pri izbiranju najboljših predlogov – tako se poveča raven odličnosti in zagotovi prepoznavnost vodilnih raziskav in inovacij.

Komisija meni, da pozitivno ocenjeni predlogi o Evropskem raziskovalnem svetu, ukrepih Marie Skłodowski-Curie, ukrepih za oblikovanje raziskovalnih skupin, drugi fazi instrumenta za MSP ali predlogih za projekte sodelovanja, ki iz proračunskih razlogov ne bi mogli biti financirani, še vedno izpolnjujejo merilo odličnosti v programu Obzorje 2020.

Če udeleženci toodobrijo, se ti podatki lahko izmenjajo s pristojnimi organi.

Komisija zato pozdravlja vse pobude za financiranje teh projektov iz nacionalnih, regionalnih ali zasebnih virov. V tem smislu ima tudi kohezijska politika osrednjo vlogo, in sicer s krepitevijo zmogljivosti.“

Izjava o spodbujanju odličnosti in povečevanju udeležbe

„Komisija je zavezana oblikovanju in izvajanju ukrepov za zapolnitev vrzeli med raziskavami in inovacijami v Evropi, in sicer v sklopu novega naslova ‚Spodbujanje odličnosti in povečevanje udeležbe‘. Sredstva, predvidena za te ukrepe, ne smejo biti nižja od zneska, porabljenega v sedmem okvirnem programu za ukrepe, ki obravnavajo ‚povečevanje udeležbe‘.

Nove dejavnosti evropskega sodelovanja v znanosti in tehnologiji, ki se sprejmejo v okviru ‚povečevanja udeležbe‘, bi bilo treba podpirati iz proračuna za ‚spodbujanje odličnosti in udeležbe‘. Dejavnosti sodelovanja v znanosti in tehnologiji, ki ne sodijo v ta sklop, pa bi morale biti deležne enakovrednega financiranja, bi se morale financirati iz proračunskih sredstev pod ‚6. Evropa v spreminjajočem se svetu – vključujoče in inovativne družbe, ki kritično razmišljajo‘.

Ta del proračuna pod ‚6. Evropa v spreminjajočem se svetu – vključujoče in inovativne družbe, ki kritično razmišljajo‘ bi moral podpirati tudi večji del dejavnosti, povezanih z mehanizmom za pomoč politikam in nadnacionalnimi mrežami nacionalnih kontaktnih točk.“

Izjava o instrumentu za MSP

„Podpora malim in srednjim podjetjem v okviru Obzorja 2020 je pomemben del pri uresničevanju cilja tega programa za spodbujanje inovacij, gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest. Zato bo Komisija zagotovila veliko vidnost te podpore v Obzorju 2020, zlasti prek instrumenta za MSP v delovnih programih, smernicah in komunikacijskih dejavnostih. Vsa prizadevanja bodo namenjena temu, da bo za mala in srednja podjetja preprosto prepoznati in izkoristiti možnosti, ki jim jih zagotavljata sklopa ‚Družbeni izzivi‘ in ‚Omogočitvene in industrijske tehnologije‘.

Instrument za MSP bo treba izvajati prek strukture enotnega centraliziranega upravljanja, odgovorne za ocenjevanje in vodenje projektov, vključno z uporabo skupnih informacijskih sistemov in poslovnih procesov.

Instrument za MSP bi pritegnil najbolj ambiciozne inovativne projekte malih in srednjih podjetij. Izvajal se bo predvsem od spodaj navzgor prek stalno odprtega razpisa, prilagojenega potrebam malih in srednjih podjetij, kot je določeno v okviru posebnega cilja ‚inovacije v MSP‘, pri čemer se bodo upoštevale prednostne naloge in cilji omogočitvenih in industrijskih tehnologij ter družbenih izzivov in bodo omogočeni presečni predlogi iz obeh sklopov, kar bo podpiralo pristop od spodaj navzgor. Ta razpis se lahko pregleda oziroma obnovi vsaki dve leti, da se upoštevajo dveletni strateški programi. Po potrebi se lahko poleg zgoraj opisanega razpisa organizirajo tudi razpisi za specifična področja strateškega interesa. Pri teh razpisih bodo uporabljeni koncept in postopki instrumenta za MSP ter njegova enotna vstopna točka za prosilce in spremne storitve mentorstva in usposabljanja.“
